

Aanvraag Vangnetuitkering Participatiewet over 2023¹

Versie: basisverzoek

Wat is een vangnetuitkering?

Gemeenten ontvangen op grond van de Participatiewet budget voor bijstandsuitkeringen en loonkostensubsidies. Dit budget wordt ook wel het BUIG-budget genoemd. Gemeenten die een tekort hebben kunnen in aanmerking komen voor een vangnetuitkering. De voorwaarden op hoofdlijnen:

- het tekort is groter dan een bepaalde toegangsdrempel;
- het college verklaart maatregelen te hebben getroffen om te komen tot tekortreductie;
- het college geeft een toelichting op deze verklaring;
- de gemeenteraad stemt in met de verklaring van het college.

Bekostiging door en verantwoording aan andere gemeenten

Met de verklaring verantwoordt u zich als college niet alleen naar de gemeenteraad, maar ook naar andere gemeenten. Deze gemeenten dragen financieel bij aan de vangnetuitkering waarop uw gemeente een beroep doet. Het gaat dus om solidariteit tussen gemeenten. De vangnetuitkeringen worden bekostigd uit het macrobudget (voor alle gemeenten) van twee jaar na het tekortjaar. Daarom moet het college inzicht geven in de maatregelen die het heeft getroffen om het tekort te reduceren.

Wat wordt verwacht van het college en de gemeenteraad?

Bij het indienen van het verzoek moet het college verklaren dat het maatregelen heeft getroffen om tot tekortreductie te komen. Deze verklaring moet de instemming hebben van de gemeenteraad. Ook moet deze verklaring worden toegelicht, zoals gevraagd in het aanvraagformulier (op het formulier de onderdelen A, B en C).

Wat is de autonome rol van de gemeenteraad t.a.v. de vangnetuitkering?

Het college vraagt de gemeenteraad om in te stemmen met de verklaring van het college. Met deze instemming bevestigt de gemeenteraad dat het college inzicht heeft gegeven in de maatregelen die zijn getroffen om het tekort te reduceren. De gemeenteraad moet in staat worden gesteld om de verklaring van het college adequaat te kunnen beoordelen. Het gaat hierbij dus om een gelijkwaardige informatiepositie van de gemeenteraad ten opzichte van het college. Daarom moet het college een samenvatting van de verklaring maken. De toetsingscommissie heeft een [checklist](#) voor raadsleden gemaakt, waarmee raadsleden de verklaring inhoudelijk kunnen controleren. Deze checklist wordt tezamen met andere informatie door VNG aangeboden op de website van VNG, [zie link](#) website VNG pagina raadsleden.

---

¹ Versie aanvraagformulier d.d. 17 november 2022

Op welke wijze is de gemeenteraad geïnformeerd door het college?

Een belangrijke veronderstelling bij het vangnet is dat gemeenteraad en college regelmatig in gesprek zijn over ontwikkelingen in het bijstandsvolume (bijv. middels kwartaalrapportages). Op dit niveau wordt inhoudelijk gesproken over maatregelen (beleid en uitvoering) om eventuele tekorten te reduceren.

Het college wordt verzocht te beschrijven op welke wijze de gemeenteraad is betrokken vanaf het moment dat het tekort door het college wordt gesignaleerd tot en met het treffen van de maatregelen en de monitoring daarvan. Dit onderdeel is opgenomen na de samenvatting.

Wat mag de gemeenteraad van het college verwachten?

- Het college en de gemeenteraad moeten een gelijkwaardige informatiepositie hebben, daarom maakt het college een samenvatting van de toelichting.
- Het college beschrijft op welke wijze de gemeenteraad is betrokken vanaf het moment dat het tekort door het college wordt gesignaleerd tot en met het treffen van de maatregelen en de monitoring daarvan.
- Onderdeel A: Het college geeft de gemeenteraad via een analyse inzicht in de oorzaken van het tekort op de gebundelde uitkering (ook wel BUIG genoemd). Deze analyse kan zowel kwantitatieve als kwalitatieve elementen bevatten.
- Onderdeel B: Het college geeft de gemeenteraad inzicht in de (interne en externe) maatregelen, met een kwantitatieve en kwalitatieve toelichting waarom die naar verwachting leiden tot een reductie van het tekort.
- Onderdeel C: Het college geeft de gemeenteraad inzicht in welke mate (interne en externe) maatregelen beogen bij te dragen aan het (verder) reduceren van het tekort.
- Het college geeft de gemeenteraad inzicht in de planning en control-cyclus ten aanzien van het vangnet.

Bovenstaande informatie staat ook [op de website van de VNG](#)².

Op welke wijze wordt de gemeenteraad gefaciliteerd?

De toetsingscommissie heeft een checklist gemaakt voor gemeenteraadsleden. Het is een handzaam lijstje vragen en aandachtspunten. Raadsleden kunnen dit lijstje gebruiken bij het beoordelen van de vangnetaanvraag van het college. Deze checklist is opgesteld in samenwerking met raadsleden uit verschillende gemeenten en de Nederlandse Vereniging voor Raadsleden. De [checklist](#) staat samen met andere informatie op de website van de VNG.

De gemeenteraad heeft de mogelijkheid om in de aanvraag vangnetuitkering zijn opvattingen te geven over de verklaring van het college (in de verklaring staan de oorzaken van het tekort, de maatregelen om het tekort te reduceren, etc.). In het formulier zal op hoofdlijnen het proces worden

---

² [Vangnetuitkering Participatiewet: informatie voor raadsleden | VNG](#)

beschreven hoe de gemeenteraad betrokken is. Dit is vanaf het moment van signalering van het tekort en het daaropvolgend proces van treffen van maatregelen waar de raad bij betrokken is voordat de raad instemt met de verklaring van het college. De voorzitter van de gemeenteraad en de griffier tekenen voor de juistheid hiervan en worden in de gelegenheid gesteld om dit overzicht aan te vullen.

Hoe verloopt de aanvraagprocedure?

Het college dient het aanvraagformulier in bij de onafhankelijke Toetsingscommissie vangnet Participatiewet. De commissie moet de aanvraag uiterlijk op 15 augustus 2024 hebben ontvangen. De aanvraag dient met behulp van dit, door de minister vastgestelde aanvraagformulier, voor instemming aan de raad te worden voorgelegd en wordt naar ondertekening aangeboden aan de commissie via de website.

De Toetsingscommissie beoordeelt de aanvraag procedureel. Dit betekent dat wordt beoordeeld of het college en de gemeenteraad een aantal processtappen hebben doorlopen: het tekort is groter dan de drempelwaarde; het college heeft in de verklaring toegelicht dat maatregelen zijn getroffen om het tekort te reduceren en de gemeenteraad heeft ingestemd met de verklaring. De commissie geeft dus geen inhoudelijk oordeel over de aanvraag. Vervolgens adviseert deze commissie de Minister. Deze adviezen worden in beginsel overgenomen.

Gemeenten die interesse hebben in de maatregelen van andere gemeenten, kunnen terecht op de website van het vangnet. Hier zijn alle aanvragen gepubliceerd en gerubriceerd naar type maatregel, omvang van de gemeente en omvang van het tekort.

Aan het eind van het aanvraagformulier is een uitgebreide toelichting per vraag opgenomen voor de ambtelijke ondersteuning van het college. Voor een verdere toelichting op dit formulier wordt verwezen naar de informatie op de website:

<https://www.toetsingscommissievp.nl/vangnetuitkering-2023>

1. Verklaring college bij een basisverzoek

Dit gedeelte bestaat uit de volgende onderdelen:

- Samenvatting van de verklaring
- De beschrijving van de wijze waarop de gemeenteraad is geïnformeerd door het college
- A. Analyse van de oorzaken van het tekort
- B. Getroffen maatregelen om het tekort te reduceren
- C. Beoogde effect van de genoemde maatregelen
- D. Ondertekening door het college

Samenvatting van de verklaring van het college

De verklaring van het college bestaat uit vier subonderdelen: A) analyse van de oorzaken van het tekort, B) getroffen interne en externe maatregelen om het tekort verder te reduceren, C) beoogd effect van de genoemde maatregelen & D) ondertekening door het college.

Het college geeft hieronder een samenvatting van onderdeel A, B en C. Dat geeft de gemeenteraad een kernachtig overzicht, op basis waarvan het raadslid kan vaststellen waarmee hij instemt voordat hij ondertekent. Voor het gemeenteraadslid dat zich wil verdiepen in de verklaring van het college, wordt verwezen naar onderdelen A, B, C en D van het aanvraagformulier.

Richtlijn voor de omvang van de samenvatting van de drie onderdelen is in totaal maximaal twee A4.

Het ligt voor de hand dat een gemeenteraadslid de antwoorden op de checklist (zie achteraan dit formulier) terug kan vinden in de samenvatting.

A. Samenvatting onderdeel analyse van de oorzaken van het tekort

Het college maakt in dit onderdeel duidelijk wat het probleem is.

De gemeente Opmeer maakt deel uit van de Gemeenschappelijke Regeling WerkSaam Westfriesland. WerkSaam scoort in zijn algemeenheid zeer goed, gezien vanuit het oogpunt besteding BUIG-gelden. Binnen WerkSaam vormt de gemeente Opmeer hier helaas een uitzondering op. De oorzaak hiervan moet worden gezocht in het feit dat de gemeente Opmeer, de enige gemeente is binnen de GR waarbij het budget volledig is gebaseerd op de historische uitgaven.

Doordat in de jaren 2021 en 2022 het aantal cliënten van de gemeente Opmeer is gestegen (met respectievelijk 4 uitkeringen/ 5,2% en 12 uitkeringen/14,7%) heeft dat voor 2023 een financieel nadelig effect.

Ook blijkt uit een door adviesbureau Berenschot, in opdracht van Cedris en Divosa, uitgevoerde maatschappelijke kosten- en batenanalyse (MKBA), dat de inzet van de loonkostensubsidie goed uitpakt en dat investeringen van gemeenten in dit kader zichzelf terugverdienen. Maar ook blijkt dat de baten niet evenredig zijn verdeeld. Als uitkeringsgerechtigden aan het werk worden geholpen met een loonkostensubsidie worden de besparingen door het Rijk op met name het BUIG-budget afgeroomd. Het collectief van de gemeenten gaat er hierdoor op achteruit. Vooral de kleinere gemeenten ondervinden hier nadeel van. Dat komt doordat het BUIG-budget voor hen wordt verdeeld op basis van historische uitgaven. Aangezien de gemeente Opmeer tot de categorie 'kleinere gemeenten' behoort, waarvoor het BUIG-budget volledig wordt gebaseerd op historische uitgaven, zal het slechte financiële resultaat van 2023 ook mede hierdoor zijn bepaald.

B. Samenvatting onderdeel getroffen maatregelen om het tekort te reduceren.

Het college maakt in dit onderdeel duidelijk dat dit pakket van maatregelen afdoende is om de geschetste problemen aan te pakken.

Bij WerkSaam worden zeer veel activiteiten uitgevoerd, om de bijstandsuitgaven te beperken. Zowel op gebied van rechtmatigheid/claimbeoordeling/handhaving, als ook op het gebied van doelmatigheid/re-integratie. In 2023 zijn daar nog een aantal maatregelen, vooral op het gebied van re-integratie, aan toegevoegd. Dit betreffen:

- een nieuwe werkwijze/aanpak van de zogenaamde 'no shows'.
- de start met Ready2Work (ondersteunen cliënten met hun CV en het opdoen van werknemersvaardigheden).
- de voorbereiding van een gewijzigde organisatiestructuur binnen WerkSaam, waarbij de disciplines Arbeid en Inkomen worden samengevoegd binnen operationele teams.
- het (meer) inzetten op nazorg vanuit het methodisch re-integreren.
- de intensivering van de dienstverlening aan onze cliënten door verlaging van de caseload.

Samen met de reeds bestaande voorzieningen, verwachten wij dat we hiermee een pakket aan maatregelen hebben waarmee wij het maximale doen om ook voor de gemeente Opmeer tekorten op de BUIG tot het verleden te laten horen of zo minimaal mogelijk te laten zijn.

C. Samenvatting onderdeel beoogd effect van de genoemde maatregelen

Het college maakt in dit onderdeel duidelijk dat dit pakket van maatregelen tezamen leidt tot tekortreductie, waarbij het effect van deze maatregelen kwantitatief dan wel kwalitatief is beschreven en inzichtelijk is gemaakt.

Alle maatregelen die WerkSaam treft hebben als doel om uitsluitend uitkeringen te verstrekken aan personen die daar recht op hebben en deze personen zo spoedig mogelijk aan een betaalde baan te helpen, of om ze stappen in de richting van de arbeidsmarkt te laten zetten. Cliënten die de Nederlandse taal machtig zijn, hebben een betere uitgangspositie op de arbeidsmarkt. Cliënten die vanuit zelfvertrouwen en intrinsieke motivatie solliciteren op een baan, krijgen én behouden hun baan beter. Of starten een eigen onderneming. Niet alleen cliënten worden bediend, maar ook de werkgevers. De rol van ons regionale werkgeversservicepunt Noord-Holland-Noord is daarbij evident. Uit de rapportage van het WSP-NHN over 2023 blijkt bijvoorbeeld dat zij landelijk koploper zijn van de banenafpraak. Er zijn in onze regio al 4.455 extra banen gerealiseerd (+34%). En dat in 2023 er in totaal 2.561 bemiddelingen zijn gerealiseerd. Daarbij is ook de uitstekende samenwerking met het Praktijk- en Speciaal Onderwijs een belangrijke succesfactor In Noord-Holland Noord. In het 3e kwartaal van 2023 zijn veel schoolverlaters die recent zijn opgenomen in het doelgroepregister uitgestroomd naar betaald werk.

Ook onze matchmakers spelen bij de bemiddeling naar werk een belangrijke rol. Door een actieve benadering van werkgevers in de regio krijgen zij een goed beeld van de wensen van werkgevers en de beschikbare vacatures. En ook na de bemiddeling blijven zij contact onderhouden met werkgevers en cliënten en hen adviseren. Door deze ondersteuning is de bereidheid om cliënten een baan te bieden groter.

Op welke wijze is de gemeenteraad geïnformeerd door het college?

In dit onderdeel wordt het proces op hoofdlijnen beschreven hoe de raad betrokken is vanaf het moment van signalering van het tekort op het BUIG-budget en het daaropvolgend proces van bepalen en treffen van maatregelen, tot aan het moment dat de verklaring van het college voor instemming wordt voorgelegd aan de raad. Ten einde dit zo eenvoudig mogelijk te beschrijven wordt gevraagd aan te kruisen op welke momenten de raad hierbij is betrokken. Dit geschiedt d.m.v. het plaatsen van een X voor het betreffende onderdeel. Daarnaast is er ruimte voor aanvullingen.

Op welke momenten werd de raad geïnformeerd over beleid, uitvoering en sturing van de Participatiewet en meer specifiek over het tekort op de BUIG, de maatregelen en de beoogde effecten daarvan?

X	Moment in het proces
X	De kadernota, de begroting.
X	Voorjaars- en najaarsbericht en jaarrekening.
	Maand-, kwartaal- of halfjaarrapportage. (ook wel genoemd Turap, Marap etc)
	Beleidsplannen, strategie- of koersdocumenten, plannen van aanpak of evaluaties.
	Informatie over bestandsontwikkelingen of over de voortgang van maatregelen.
	Nieuwsbrieven, bijeenkomsten en/of presentaties.

1. Verklaring college bij een basisverzoek

Dit gedeelte bestaat uit de volgende vier onderdelen:

- A. Analyse van de oorzaken van het tekort
- B. Getroffen maatregelen om het tekort te reduceren
- C. Beoogde effect van de genoemde maatregelen
- D. Ondertekening door het college

A. Analyse van de oorzaken van het tekort

Hieronder beschrijft het college de analyse van de oorzaken van het tekort.

De gemeente Opmeer laat de Participatiewet en aanverwante regelingen vanaf 2015 uitvoeren door de Gemeenschappelijke Regeling WerkSaam Westfriesland (vanaf hier 'WerkSaam' genoemd). WerkSaam voert een zeer actief beleid om uitstroom uit de bijstand te bevorderen en daarmee de uitgaven op grond van de BUIG te beperken. WerkSaam-breed pakt dit financieel gezien al jaren goed uit. In 2023 was voor de 7 deelnemende gemeenten overall sprake van een overschot op de BUIG van € 5.094.000,-. En in de 3 jaar daarvoor was dit (€ 3.967.000,- in 2022, € 6.044.000,- in 2021 en € 5.330.000,- in 2020). Als we inzoomen op de afzonderlijke overschotten en/of tekorten van de 7 gemeenten, dan zien we grote verschillen. Dat is bijzonder, omdat de uitvoering van de Participatiewet (en andere regelingen) voor deze 7 gemeenten identiek is. Wat daarbij vooral opvalt is dat de verschillen tussen de grotere gemeenten en de kleinere gemeenten binnen onze Gemeenschappelijke Regeling WerkSaam significant zijn. De 2 gemeenten waarbij het budget volledig is gebaseerd op objectieve criteria (> 45.000 inwoners), scoren zeer goed met overschotten van respectievelijk 14,3 en 14,45%. De gemeente Opmeer, waarbij het budget volledig is gebaseerd op historische gegevens/uitgaven (< 15.000 inwoners), scoort zeer slecht met een tekort van 14,62%. De overige 4 gemeenten, waarbij het budget deels op objectieve en deels op historische criteria is gebaseerd, hebben overschotten van respectievelijk 8,86%, 8,33%, 7,60% en 1,15%.

Als we kijken naar de DIVOSA benchmark scoort WerkSaam ook goed tot zeer goed. Als we daarin inzoomen op de ontwikkeling van het volume (aantal betalingen ten opzichte van december 2022), het percentage herinstroom, het percentage uitstroom naar werk en de inzet van voorzieningen, scoort WerkSaam daar beter dan de rest van Nederland.

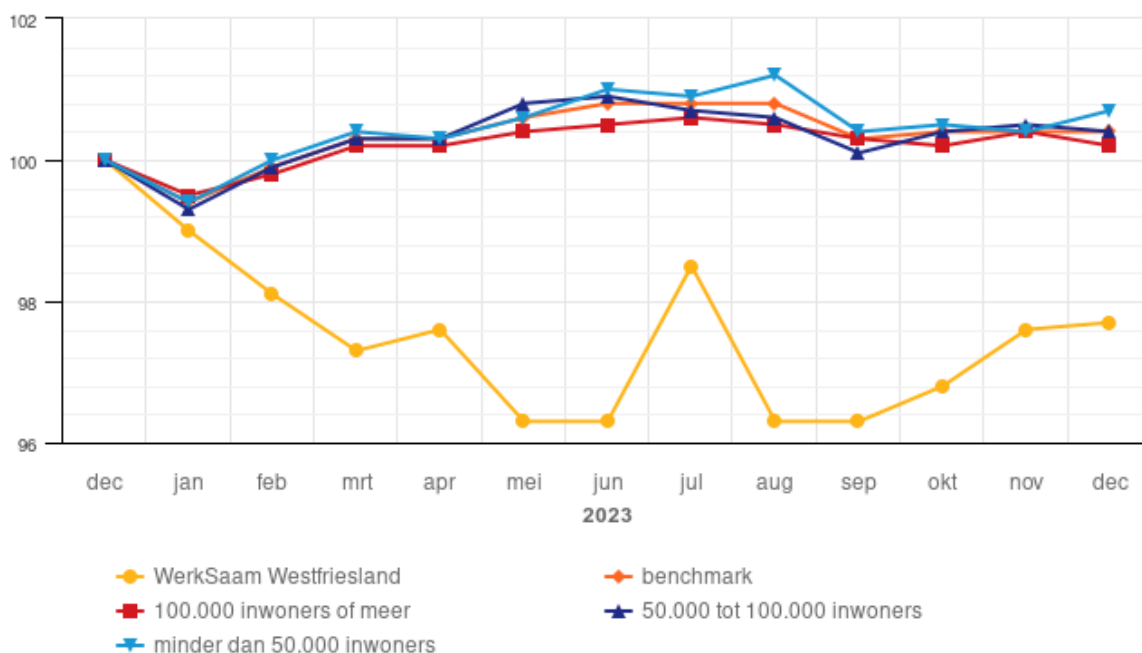
Hieronder een weergave van gegevens uit deze benchmark:

Ontwikkeling volume

In de onderstaande grafiek is zichtbaar hoe het volume (aantal betalingen) zich heeft ontwikkeld ten opzichte van december 2022. Daarnaast wordt deze ontwikkeling afgezet tegen de eerder ingestelde vergelijkingsgroepen/gemeenten.

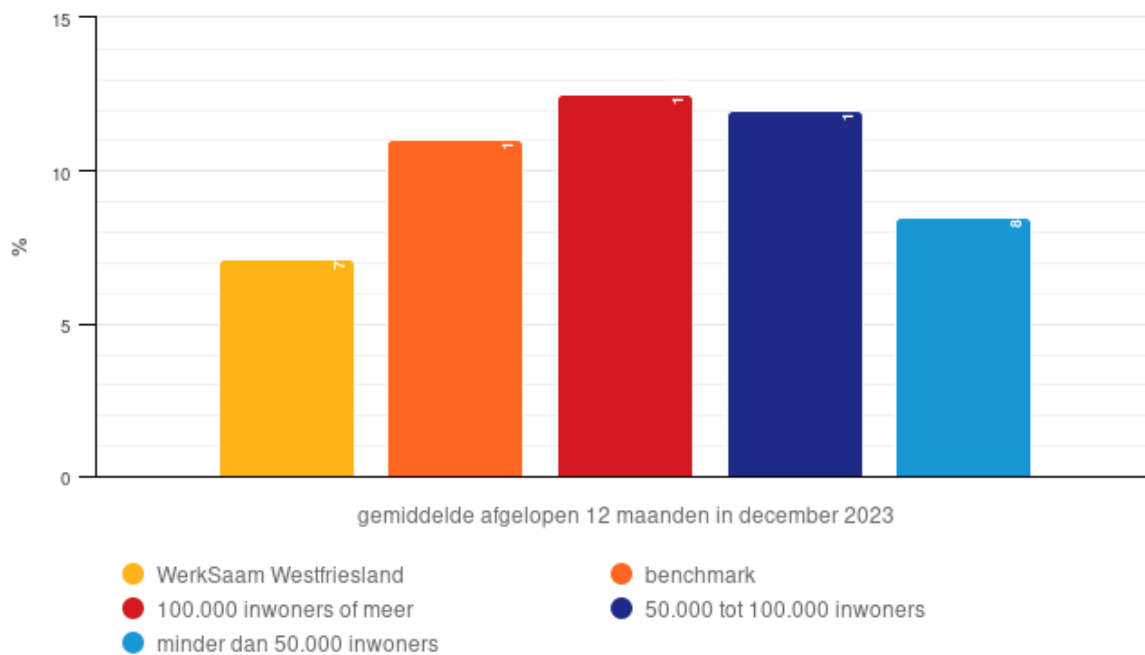
Grafiek: Volume BUIG index t.o.v. december 2022

Percentage herinstroom

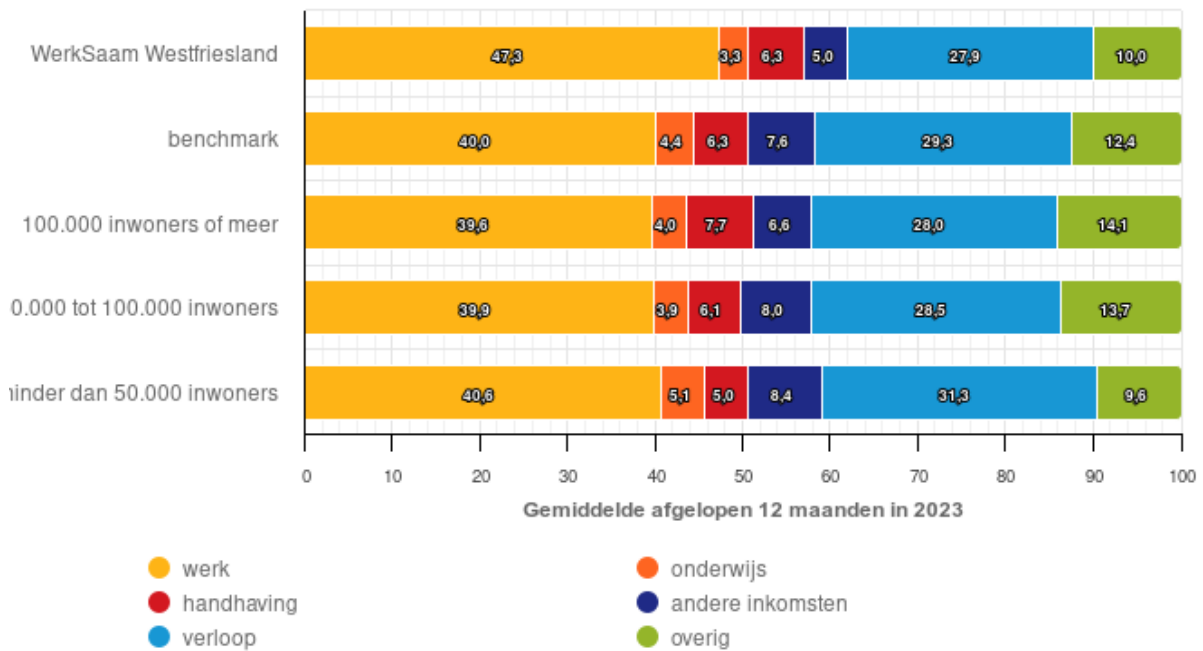
Als laatste kan het interessant zijn om bij de instroom ook te kijken naar de herinstroom. Dat zijn bijstandsgerechtigden die eerder zijn uitgestroomd maar na een bepaalde periode (minder dan 6 of minder dan 12 maanden) toch weer instromen. Vooral als de herinstroom binnen 12 maanden hoog is, kan dat duiden op een kwetsbare en niet-duurzame uitstroom.

Grafiek: Gemiddeld percentage herinstroom binnen 12 maanden (trend)

Reden uitstroom

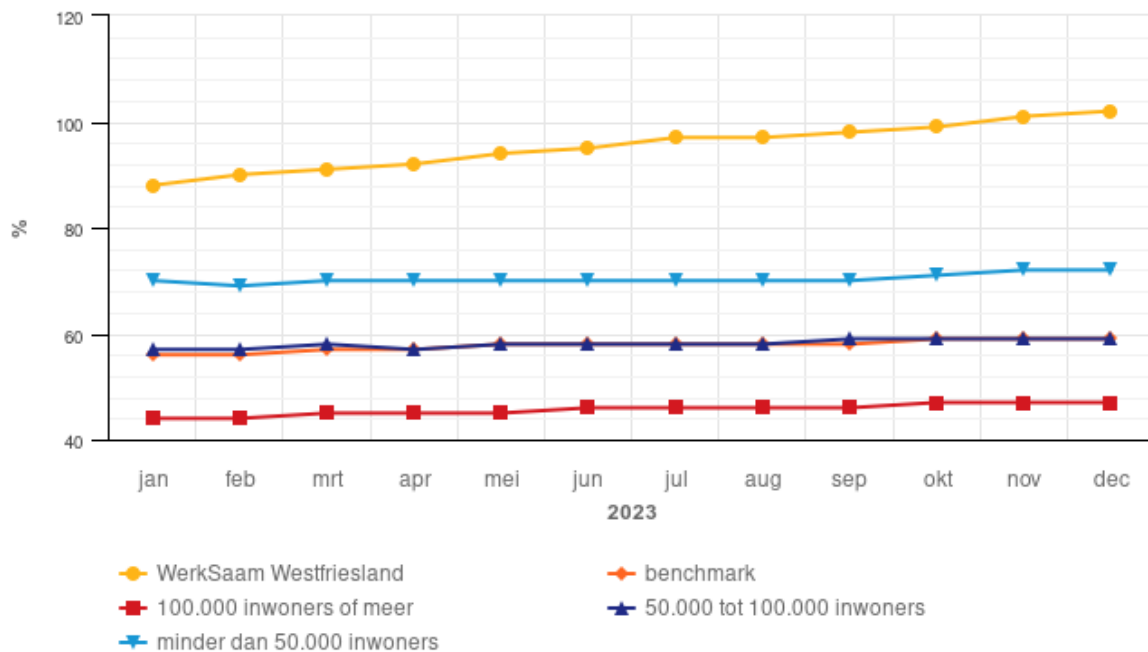
Grafiek: Redenen beëindiging uitkeringen

Voorzieningen

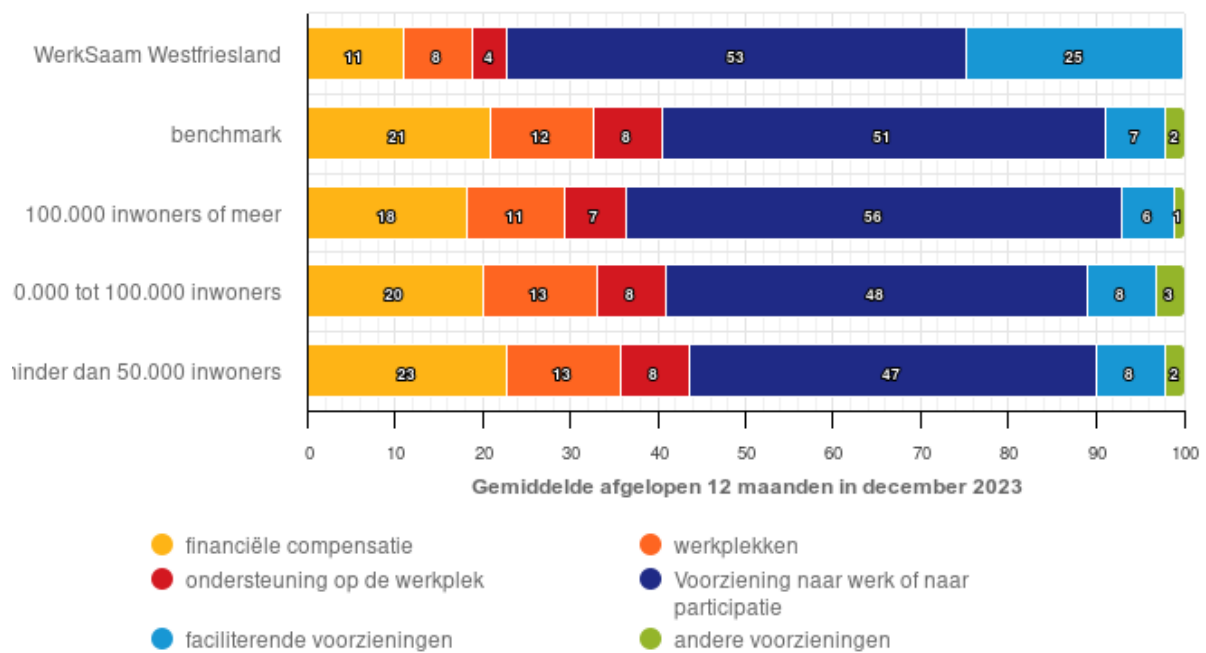
Van belang voor de uitstroom zijn de inspanningen die de gemeente verricht om bijstandsgerechtigden (weer) aan het werk te krijgen en te laten uitstromen. Een goede indicator is daarbij het aantal bijstandsgerechtigden dat een voorziening heeft. Dat komt tot uitdrukking in de volgende grafiek:

Grafiek: Percentage personen met een voorziening t.o.v. aantal uitkeringen BUIG

Een voorziening leidt niet altijd (direct) tot uitstroom naar werk en sommige voorzieningen zijn in eerste instantie bedoeld om participatie (en niet werk) te bevorderen. Onderstaande grafiek geeft een beeld van de verdere uitsplitsing van voorzieningen. Wat hierbij opvalt is dat WerkSaam goed scoort qua faciliterende voorzieningen en goed tot gemiddeld scoort qua voorzieningen naar werk of participatie. Maar achterblijft qua voorzieningen gericht op financiële compensatie. Dit verdient mogelijk enige aandacht voor de toekomst. Bij een nader inzoomen op de benchmark, blijkt echter dat hiermee (o.m.) wordt gedoeld op de inzet van loonkostensubsidie (LKS). Aangezien WerkSaam goed scoort op het onderdeel LKS (aantal personen met LKS t.o.v. de totale doelgroep), lijkt dit echter een iets vertekend beeld te geven.

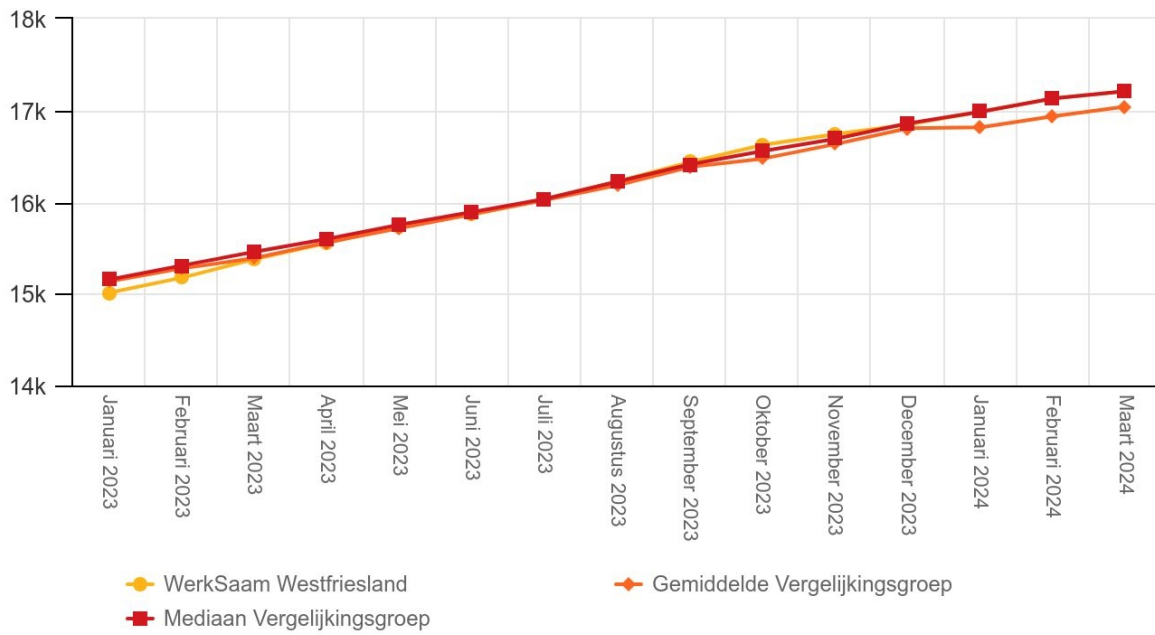
Grafiek: Aantal re-integratie en werkvoorzieningen naar hoofdcategorie type voorziening (trend)

Prijs van de uitkering

De onderstaande grafiek geeft een beeld van de gemiddelde prijs van de uitkering en een vergelijking met andere gemeenten.

Gemiddelde jaarprijs uitkering BUIG na aftrek baten (laatste 12 maanden)

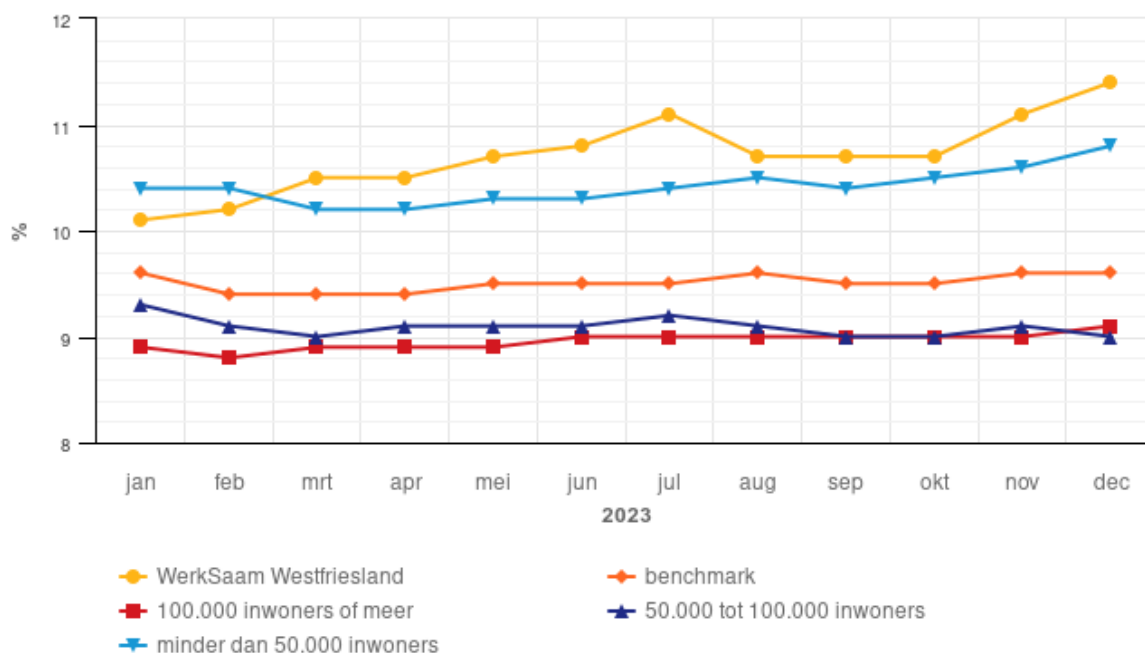

Hieruit kan worden geconcludeerd dat de gemiddelde prijs van een uitkering bij WerkSaam nagenoeg gelijk is aan die van andere gemeenten.

De eerste belangrijke factor die bepalend is voor de gemiddelde prijs is de woonsituatie van bijstandsgerechtigden. Op het moment dat er relatief veel uitkeringen aan (echt)paren worden verstrekt dan zal het gemiddelde bedrag per betaling hoger liggen.

Daarnaast is het ook zinvol om te kijken naar het percentage kostendelers. Een hoog percentage kostendelers, kan leiden tot een lagere gemiddelde prijs.

Grafiek: Percentage uitkeringen BUIG met kostendeling ten opzichte van totaal volume BUIG

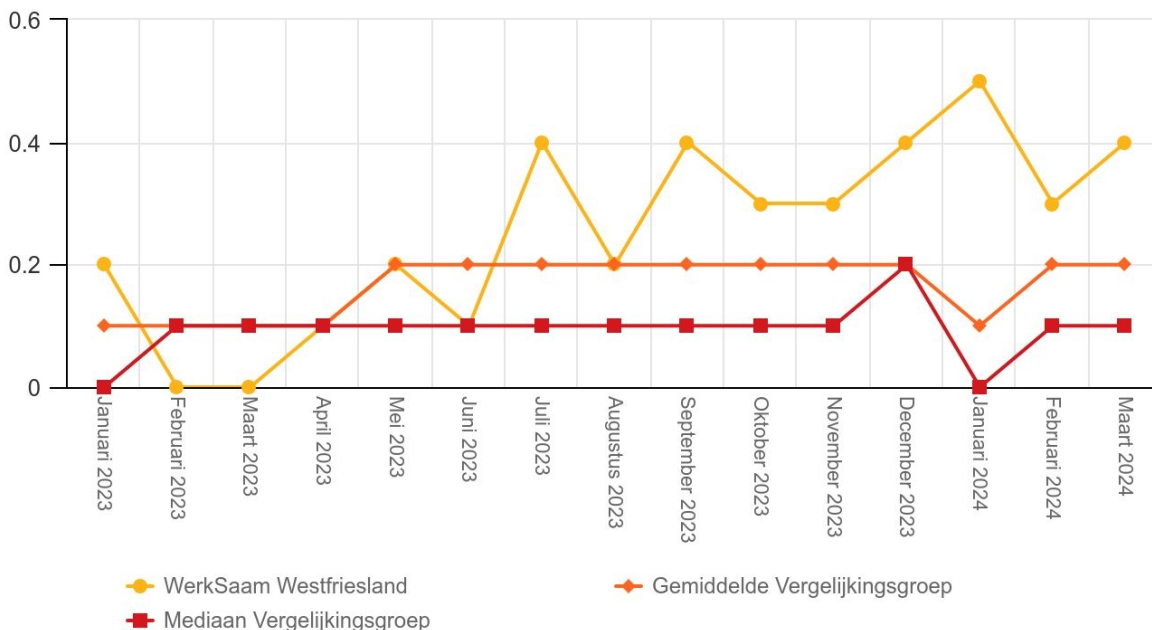

Hieruit blijkt dat WerkSaam relatief veel kostendelers in de uitkering heeft.

Maatregelen (verlaging uitkering)

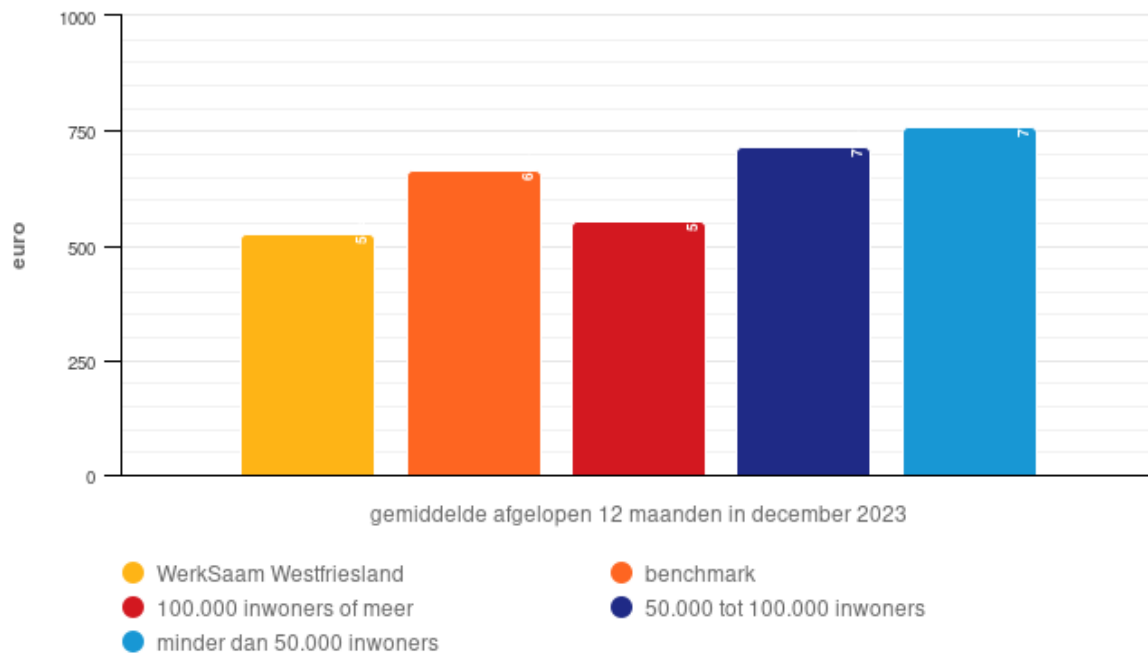
De prijs van de uitkering kan ook worden beïnvloed door het opleggen van maatregelen cq het sanctioneren van de uitkering. In de praktijk heeft dit veelal maar een marginale invloed op de prijs. De onderstaande grafieken een beeld hoe er als gemeente/organisatie wordt omgegaan met het handhaven van opgelegde verplichtingen.

Maatregelquote - aantal maatregelen als % van volume BUIG

Uit dit beeld blijkt dat WerkSaam bovengemiddeld scoort op het aantal verlagingen.

Grafiek: Gemiddeld bedrag vermindering per maatregel (trend)

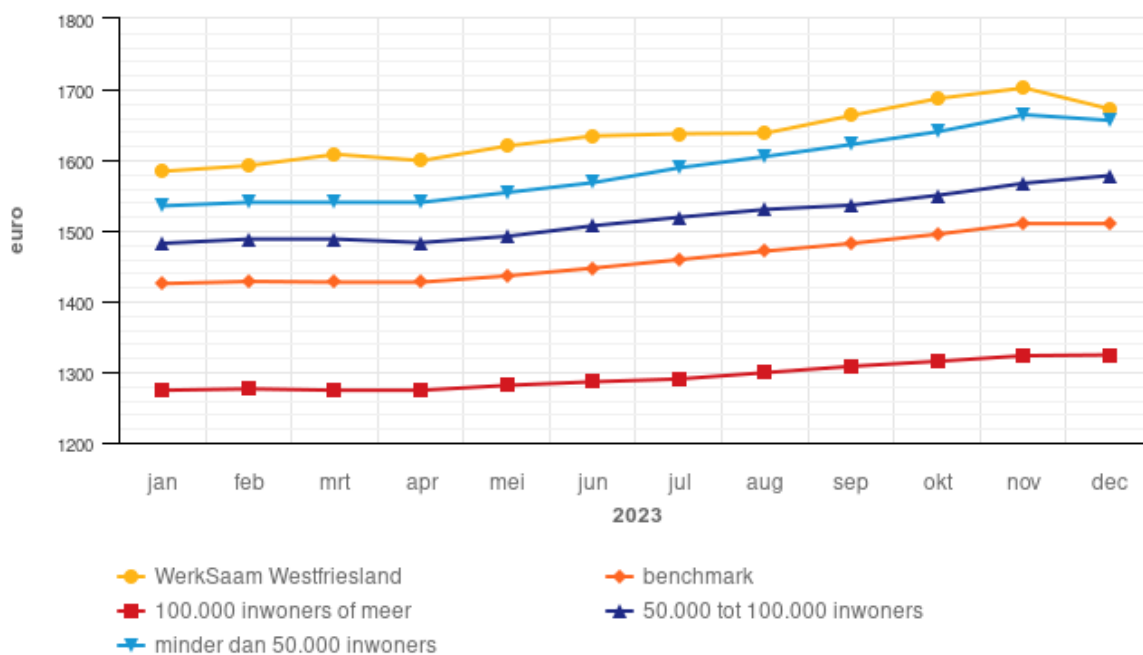

En uit dit beeld blijkt dat het gemiddelde bedrag per verlaging, lager is bij WerkSaam, vooral ten opzichte van de middelgrote en kleinere gemeenten.

Inkomsten - Verrekeningen

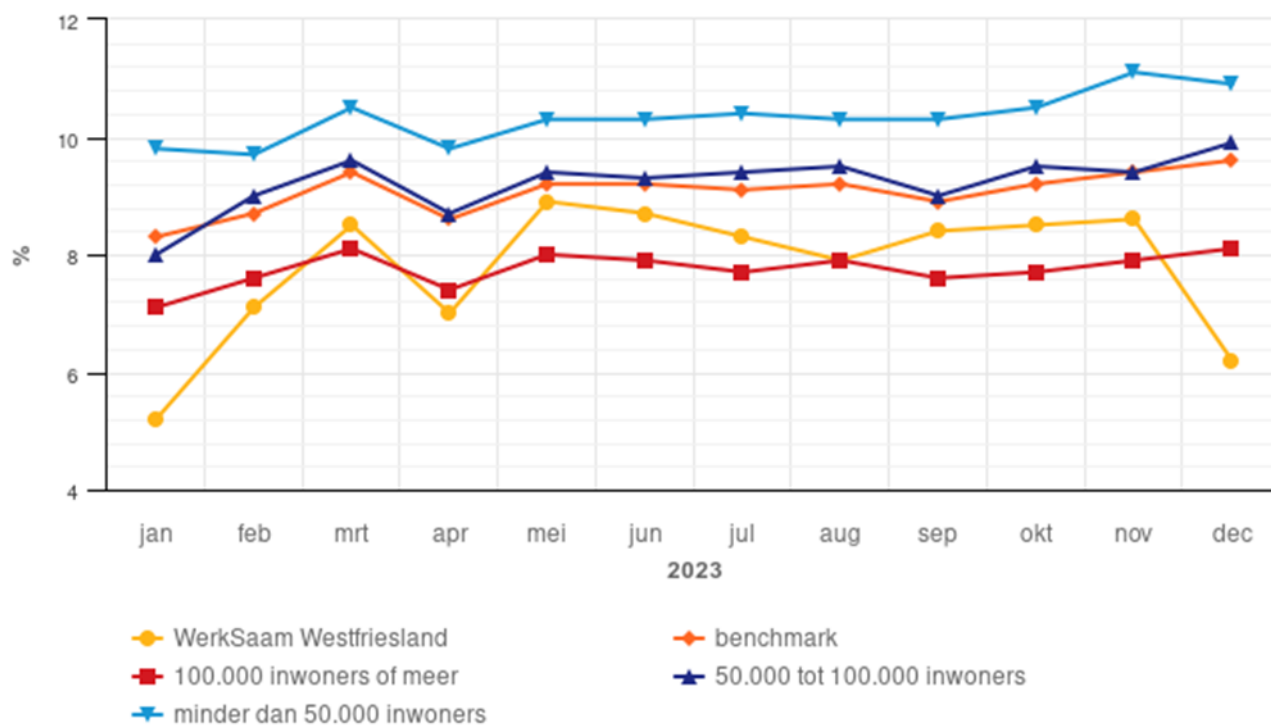
Een belangrijk onderdeel dat de prijs van de uitkering bepaald, zijn inkomsten van bijstandsgerechtigden. Hoe hoger de inkomsten, hoe gunstiger de prijs van de uitkering. Onder inkomsten wordt verstaan: inkomsten uit (parttime) werk, alimentatie, inkomsten uit WW, ZW, WIA e.d.

Grafiek: Gemiddeld verrekende jaarinkomsten per uitkering BUIG

Uit deze grafiek blijkt dat bij WerkSaam relatief veel inkomsten worden verrekend.

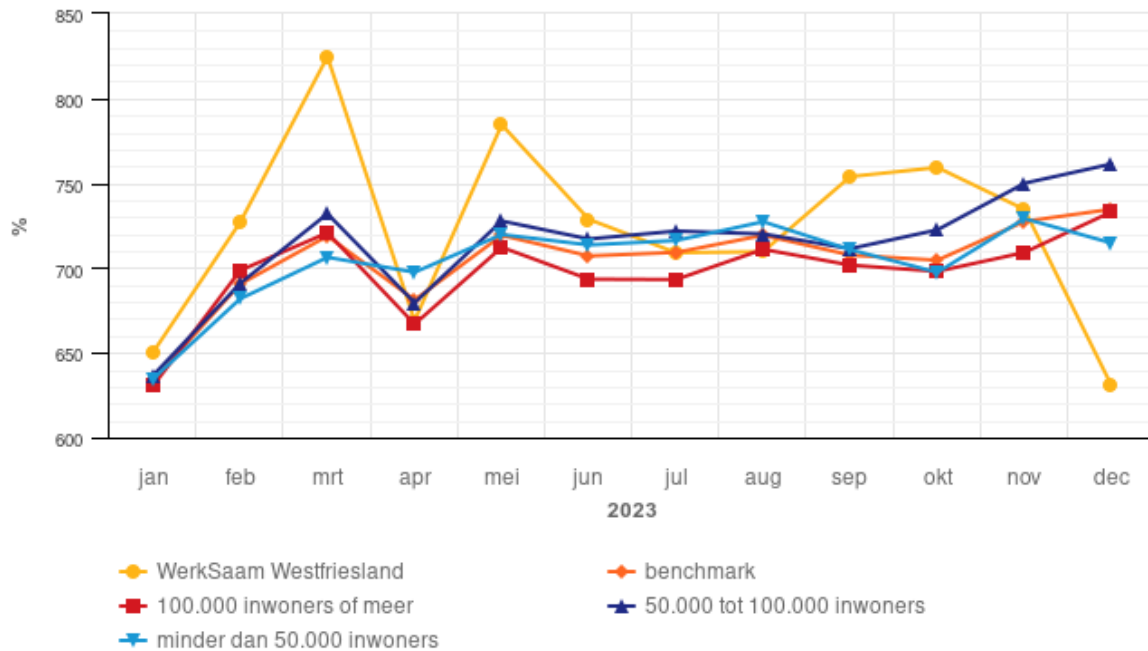
Grafiek: Percentage klanten dat parttime werkt

Deze grafiek laat zien dat bij WerkSaam relatief minder cliënten parttime werken. Dit lijkt enigszins tegenstrijdig met eerdere constatering uit de benchmark, maar zal waarschijnlijk betekenen dat de

gemiddelde hoogte van deze inkosten hieruit, bij ons hoog/hoger zijn. Dat is ook te zien in onderstaande grafiek.

Grafiek: Gemiddelde inkomsten parttime werkende klanten

Debiteuren

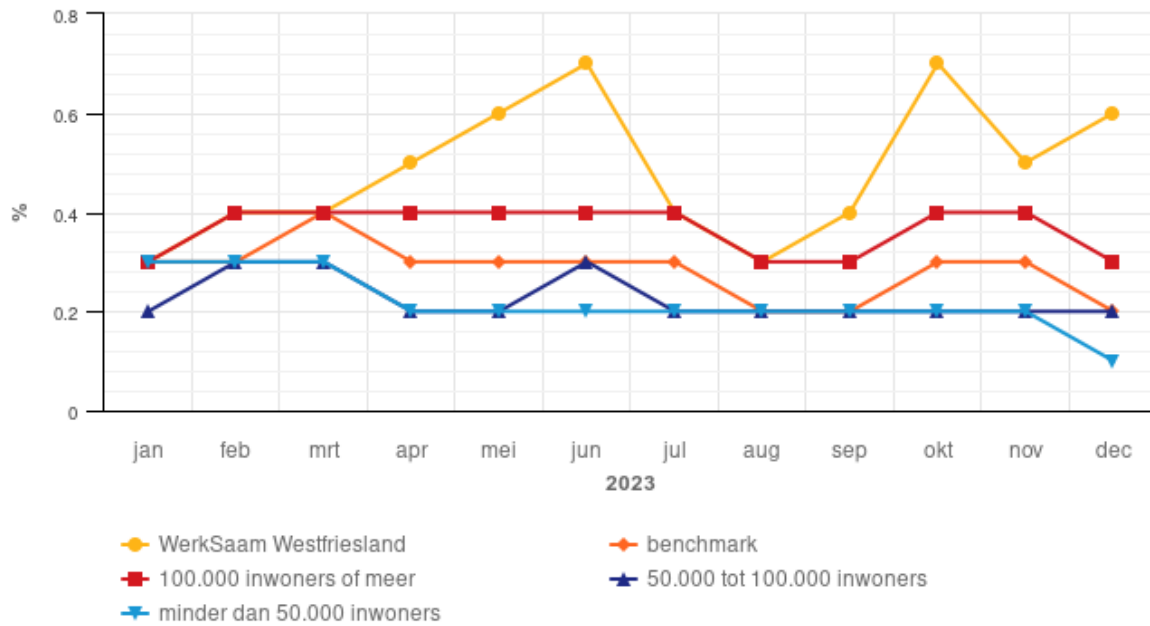
Een belangrijk onderdeel m.b.t. debiteuren zijn de ontvangsten uit openstaande vorderingen. Dat zijn baten die van invloed zijn op de prijs van de uitkering. Het gaat er bij vorderingen ook om hoe de gemeente omgaat met het handhaven van opgelegde verplichtingen en het daadwerkelijk terugvorderen van verstrekte uitkeringen als daar aanleiding voor is.

Schenden van de inlichtingenplicht

Voor de gemeenten is het zaak om fraude (misbruik of oneigenlijk gebruik van de uitkering) tegen te gaan. De volgende grafiek toont het aantal gevallen waarbij overtreden van de inlichtingenplicht is geconstateerd als percentage van het totaal aantal bijstandsgerechtigden.

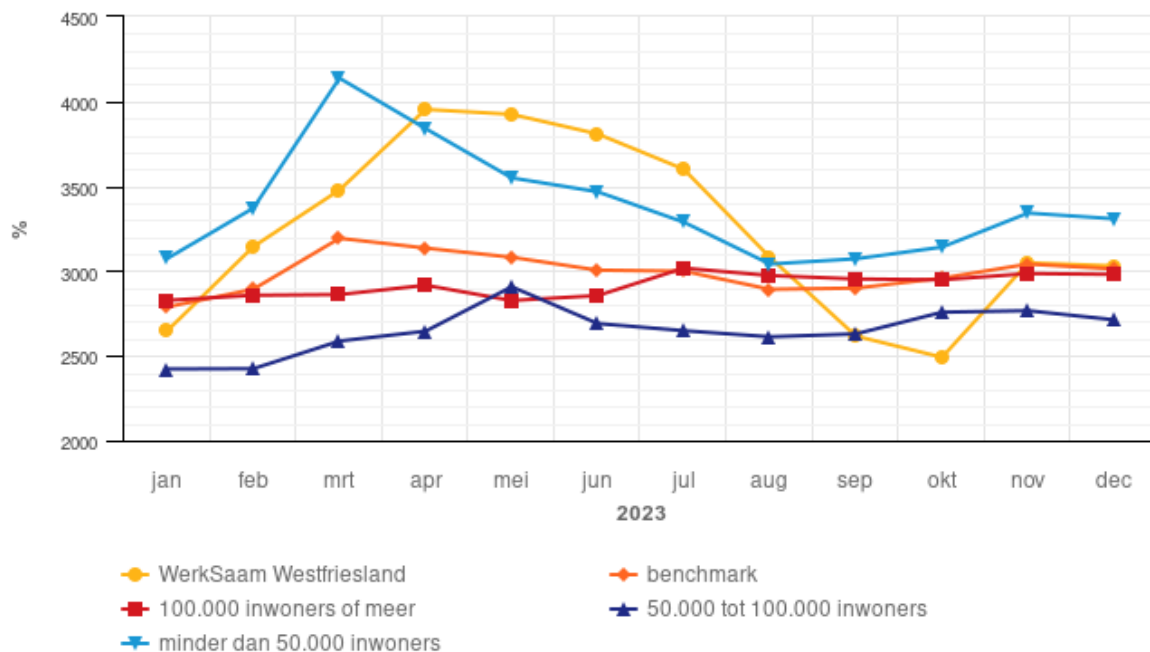

Grafiek: Percentage nieuwe vorderingen overtreden van de inlichtingenplicht gerelateerd aan bijstandsvolume BUIG

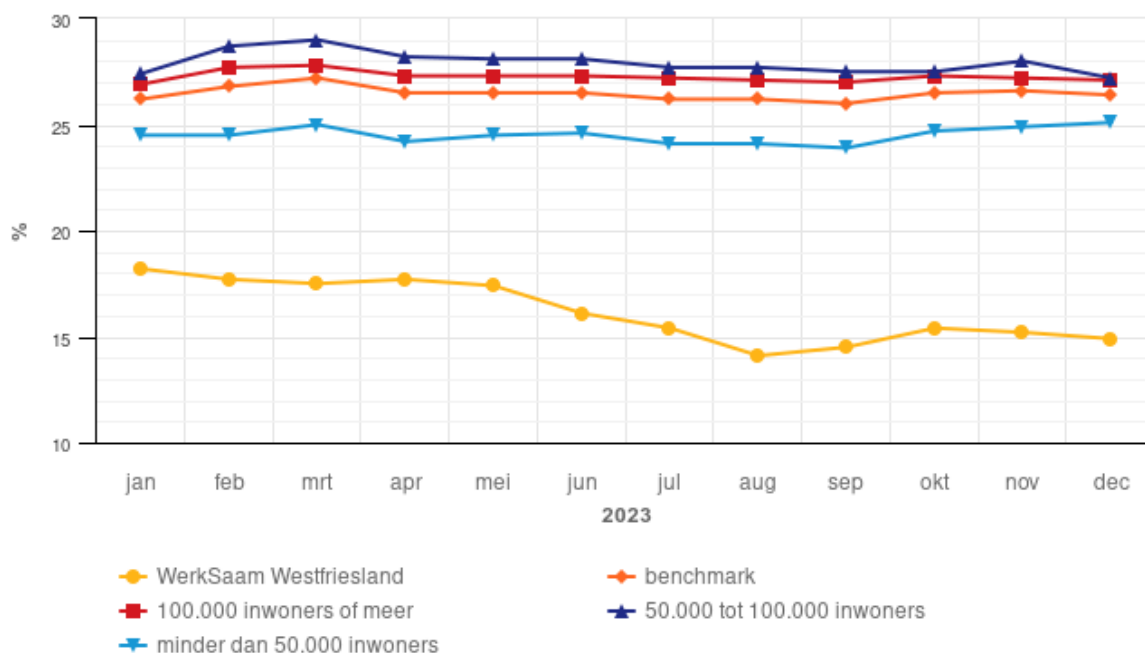
Geconcludeerd kan worden dat WerkSaam goed scoort op het onderdeel nieuwe vorderingen bij schending inlichtingenplicht. Ook t.a.v. het gemiddelde bedrag van deze nieuwe vorderingen (zie hieronder) scoort WerkSaam hoog.

Grafiek: Gemiddeld bedrag nieuwe vorderingen vanwege het overtreden van de inlichtingenplicht (trend)

Naast de bovenstaande vorderingen zijn er ook andere vorderingen. De zogenaamde 'onverschuldigde betalingen'. Er is teveel betaald bv. omdat een signaal te laat is verwerkt. De onderstaande grafiek geeft weer om hoeveel vorderingen dat gaat t.o.v. het totaal aantal vorderingen.

Grafiek: Percentage openstaande vorderingen onverschuldigde betalingen

WerkSaam zet al jaren hoog in om het aantal onverschuldigde betalingen te reduceren. De oorzaak van onverschuldigde betalingen ligt in principe niet bij de client, maar bij ons zelf. Bijvoorbeeld omdat signalen te laat zijn opgepakt en hierdoor (onnodig) te lang/te veel uitkering is betaald. Deze inspanningen lijken nu hun vruchten af te werpen, aangezien WerkSaam op dit onderdeel bovengemiddeld scoort.

Tekort gemeente Opmeer

De gemeente Opmeer is binnen WerkSaam de enige gemeente waarvan het budget volledig is gebaseerd op historische gegevens/uitgaven en scoort van de 7 gemeenten veruit het minst. De oorzaak lijkt deels te liggen in het (relatief) grote aantal vluchtelingen dat de gemeente in de afgelopen jaren heeft gehuisvest. Deze groep cliënten moet gemiddeld genomen langer een beroep op bijstand doen dan andere cliënten. Door het volgen van een inburgeringscursus en de aanwezige taalachterstand, is uitstroom uit de bijstand op korte termijn voor deze groep mensen een moeilijke opgave.

Het tekort voor de gemeente Opmeer over 2023 bedraagt € 227.072,-. Dit komt overeen met 14,62% van het definitief toegekende budget over 2023. Het tekort in 2023 is nagenoeg gelijk aan het tekort in 2022 van € 225.309,- (17,1%). Het tekort in 2021 bedroeg € 54.245,- (4,1%). Het gecumuleerde tekort over de jaren 2021, 2022 en 2023 komt hiermee op 32,61% (afgezet tegen het definitief toegekende budget over 2023).

Aantal uitkeringen en in- en uitstroom in 2023:

- De instroom was: 26 uitkeringen (in 2022 was dat: 43 en in 2021 was dat: 37)
- De uitstroom was: 24 uitkeringen (in 2022 was dat: 31 en in 2021 was dat: 33)
- Het totale aantal uitkeringen is hierdoor in 2023 gestegen van 93 naar 95.
- We zien dus dat de toename van het aantal uitkeringen in 2023 niet groot is geweest (2 uitkeringen). Maar dat de toename in de jaren 2021 (4 uitkeringen/5,2%) en met name 2022 (12 uitkeringen/14,7%) groter is geweest. Aangezien het budget van de gemeente Opmeer volledig is gebaseerd op historische uitgaven, is daarmee de oorzaak van het tekort eenvoudig te verklaren.
- Als we kijken naar de ontwikkeling van het cliëntenbestand voor WerkSaam in zijn totaliteit, en dit vergelijken met Opmeer, dan zien we grote verschillen. Waar het cliëntenbestand van Opmeer in 2021 en 2022 dus toenam met 5,2 en 14,7%, daalde het cliëntenbestand voor WerkSaam-breed in deze jaren respectievelijk met 5,9 en 2,6%.
- Dit verschil is lastig te verklaren. Zoals al eerder is aangegeven is de uitvoering van de wet ook in 2023 identiek geweest voor de 7 gemeenten. Waarom dan toch deze (grote) verschillen? Bij eerdere analyses in het kader van de vangnetuitkering is vaak gekeken naar het aandeel van (de instroom van) vluchtelingen. Uit onze cijfers blijkt dat in Opmeer in 2023 33% van instroom als reden instroom heeft: taakstelling vluchteling. Voor onze totale regio (7 gemeenten) was dit 26%. Hieruit blijkt dat Opmeer ook in 2023 nog relatief veel vergunninghouders heeft gehuisvest (taakstelling voor huisvesting van vergunninghouders). Dit in combinatie met het gegeven dat het relatieve aantal inwoners met een uitkering in de gemeente Opmeer juist laag is. Zowel uit landelijke onderzoeken als uit de dagelijkse praktijk van WerkSaam blijkt dat de re-integratie van vergunninghouders lastig is en extra inzet vraagt. Ook constateren wij dat de vluchtelingen na een inburgeringscursus vaak nog onvoldoende de Nederlandse taal machtig zijn, om te kunnen solliciteren/werken in een reguliere werkomgeving.

B. Getroffen maatregelen om het tekort te reduceren

Hieronder beschrijft het college maatregelen die zijn getroffen om een bijdrage te leveren aan het reduceren van het tekort.

Bij WerkSaam worden al zeer veel activiteiten uitgevoerd om de bijstandsuitgaven te beperken. Zowel op gebied van rechtmatigheid/claimbeoordeling/handhaving, als ook op het gebied van doelmatigheid/re-integratie. In 2023 zijn daar nog een aantal maatregelen, vooral op het gebied van re-integratie, aan toegevoegd. Dit betreffen de volgende maatregelen:

Een nieuwe werkwijze/aanpak van de zogenaamde 'no shows'. Binnen WerkSaam hanteren we het uitgangspunt dat wij iedere client met een actieve re-integratieplicht, minimaal eenmaal per kwartaal zien en spreken. Dit uitgangspunt wordt bemoeilijkt omdat het vaak voorkomt dat cliënten niet op komen dagen of de afspraak afzeggen. Om hierop meer eenduidig en meer passend te reageren, is in 2023 deze werkwijze geïntroduceerd. We spreken nu samen met de client een tijdstip af die voor zowel de client als de coach uitkomt. Daarnaast sturen we nog een bericht naar de client één dag voor de afspraak. Uit landelijk onderzoek blijkt dat dit no-shows voorkomt. Daarnaast wordt

bij een no-show nu standaard binnen 24 uur een nieuwe afspraak gemaakt binnen maximaal 72 uur. Deze wordt per aangetekende post bezorgd. Bij weer een no-show wordt een deurbezoek gepland. En als dit niet lukt dan worden passend vervolgstappen ingezet, eventueel met inzet van team handhaving. Met deze werkwijze proberen wij de doorlooptijden te versnellen.

Ook zijn we in 2023 gestart met Ready2Work. Dit is bedoeld voor volwassen cliënten (27+) waarvoor de training Leren Solliciteren te uitgebreid is en die nog een kleine ondersteuning nodig hebben om de stap naar werk te kunnen maken in de vorm van een (beter/aangepast) CV en het opdoen van werknemersvaardigheden.

Voorts is het hele jaar 2023 hard gewerkt aan de voorbereiding van een gewijzigde organisatiestructuur binnen WerkSaam, waarbij de disciplines Arbeid en Inkomen worden samengevoegd binnen operationele teams. Deze organisatieverandering heeft op 1 januari 2024 daadwerkelijk vorm gekregen.

Ook heeft WerkSaam met methodisch re-integreren vanaf het najaar van 2022 ingezet op nazorg om herinstroom te voorkomen. Dit is erop gericht om minimaal in de eerste maand na plaatsing, 2 contactmomenten te hebben. In de praktijk blijkt dat langer nazorg wordt gegeven door de coaches, wanneer dat in de praktijk nodig blijkt te zijn. Voor mensen met de indicatie banenafpraak gelden andere richtlijnen en is er ook contact vlak voordat het contract afloopt.

En in 2023 is de dienstverlening aan onze cliënten geïntensiveerd door de caseload van de arbeidscoaches te verlagen. Hierdoor is er meer aandacht voor de cliënt. Iedere cliënt wordt minimaal 1 maal per 3 maanden gesproken. Cliënten die bemiddelbaar zijn worden vaker gesproken en voorgesteld bij werkgevers. Daarnaast zijn in 2023 cliënten die geen arbeidsverplichting hebben gesproken en is beoordeeld of zij weer aan het werk kunnen.

Samen met de reeds bestaande voorzieningen, verwachten wij hiermee een pakket aan maatregelen te hebben waarmee wij ook voor de gemeente Opmeer tekorten op de BUIG tot het verleden kunnen laten horen of deze zo minimaal mogelijk te laten zijn

C. Beoogd effect van de genoemde maatregelen op de tekortreductie

Hieronder maakt het college inzichtelijk dat de getroffen maatregelen bijdragen aan het reduceren van het tekort. Hierbij gaat het om een inschatting van het beoogde effect.

De in 2023 voorbereide organisatiewijziging heeft tot doel om de client meer centraal te zetten. Dit betekent dat wij onze cliënten vanaf nu niet langer bedienen vanuit 2 teams met 2 gescheiden disciplines (werk en inkomen), maar nog uitsluitend vanuit één team. Binnen WerkSaam is reeds geëxperimenteerd met gecombineerde intakes (inkomen en re-integratie tegelijkertijd). De voordelen hiervan zijn al gebleken en worden daarom nu verder uitgerold. Dit betekent onder meer dat cliënten eerder bij ons in beeld zijn vanuit re-integratieoogpunt. Zij worden eerder gezien en gesproken door onze arbeidscoaches. Daarmee verwachten wij cliënten ook eerder richting werk te kunnen bemiddelen. Dit zou de gemiddelde uitkeringsduur moeten verkorten.

In combinatie met het grote scala aan voorzieningen dat WerkSaam haar cliënten nu al biedt en in 2023 dus verder is uitgebreid, zal dit naar onze verwachting een gunstig effect hebben op de besteding van ons BUIG-budget.

D. Ondertekening

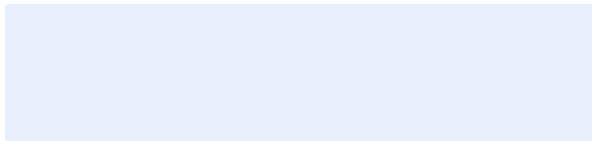
Een verzoek tot vangnetuitkering dient door het college van burgemeester en wethouders te worden ingediend, ook indien de uitvoering van de Participatiewet aan een samenwerkingsverband is overgedragen. De ondertekening geschiedt door burgemeester en secretaris. De ondertekening is volledig indien de naam van de gemeente en de naam van de ondertekenaar zijn ingevuld, de datum is ingevuld en de handtekening is gezet.

De verklaring is slechts geldig indien dit door middel van het door de minister van SZW ter beschikking gestelde aanvraagformulier wordt aangeboden aan de raad.

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Opmeer verklaart dat het voor 15 augustus 2024 de genoemde maatregelen heeft getroffen om te komen tot tekortreductie.

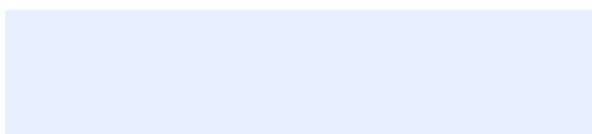
Datum: 29-7-2024

De secretaris,

Naam van de ondertekenaar: M.A.S. Winder

De burgemeester,

Naam van de ondertekenaar: G.J. van den Hengel

2. Instemming gemeenteraad

In artikel art. 10, eerste lid, onderdeel d, BPw staat dat de verklaring van het college de instemming van de gemeenteraad moet hebben. De instemming is pas geldig indien de verklaring aan de raad is aangeboden in de vorm van het door de minister vastgestelde aanvraagformulier.

De gemeenteraad stemt in met de verklaring van het college. Daarmee bevestigt de gemeenteraad dat het college:

1. voldoende duidelijk heeft gemaakt wat de oorzaken zijn van het tekort;
2. voldoende duidelijk heeft gemaakt dat het pakket van maatregelen effectief is om de geschetste problemen aan te pakken, binnen de mogelijkheden die de gemeente heeft;
3. voldoende duidelijk heeft gemaakt dat dit pakket van maatregelen, voor zo ver door de gemeente beïnvloedbaar is, leidt tot een beoogde tekortreductie. Daarbij wordt het effect van deze maatregelen kwantitatief dan wel kwalitatief inzichtelijk gemaakt.

Op welke wijze is de gemeenteraad geïnformeerd door het college?

Voorafgaand aan, het hiervoor opgenomen onderdeel A. Analyse, is door het college het proces op hoofdlijnen beschreven hoe de raad betrokken is: vanaf het moment van signalering van het tekort op het BUIG-budget en het daarop volgend proces van bepalen en treffen van maatregelen, tot aan het moment dat de verklaring van het college voor instemming wordt voorgelegd aan de raad.

Hieronder is er ruimte voor de gemeenteraad voor aanvullingen op het genoemde overzicht.

Samenvatting van de opvattingen van de gemeenteraad

In de samenvatting van de opvattingen van de gemeenteraad staat op hoofdlijnen op welke onderwerpen de raad heeft gereageerd op de verklaring van het college. De onderdelen van de verklaring zijn vaak al eerder in de raad besproken. Het gaat dus om het gehele proces vanaf de signalering van het tekort. Verder betreft het hier alleen onderwerpen die in de raadsbesluiten zijn opgenomen, die afwijkend zijn van het raadsvoorstel.

Om de beschrijving zo eenvoudig mogelijk te houden wordt gebruik gemaakt van een checklist die kan worden aangevuld. Het verzoek is om aan te kruisen welke onderwerpen in de raadsbesluiten zijn opgenomen. Dit geschiedt d.m.v. het plaatsen van een X voor de betreffende onderdelen. Daarnaast is er ruimte voor aanvullingen.

X	Typering van de reacties die in de raadsbesluiten zijn opgenomen gedurende het gehele proces
	Expliciet goedkeurend, waardering over analyse en maatregelen uitgesproken
X	Impliciet goedkeurend, is behandeld als hamerstuk
	Afkeurend en gevraagd het plan te herzien
	Verzoek om onderdelen van de globale analyse te herzien of aan te vullen
	Verzoek om bepaalde maatregelen te schrappen of aanvullend maatregelen te treffen.
	Verzoek om het tempo van invoering en/of uitvoering van maatregelen te versnellen.
	Verzoek om extra informatie over maatregelen
	Verzoek om meer informatie t.a.v. de beoogde effecten van maatregelen
	Verzoek om gerealiseerde effecten te monitoren en terug te koppelen
	Motie om een andere beleidsmaatregel te treffen

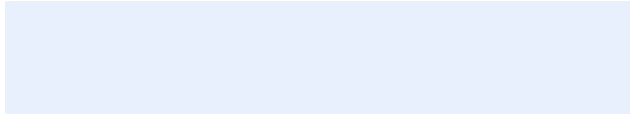
Ondertekening

De ondertekening geschiedt door voorzitter en griffier. De gemeenteraad dient voor het moment van indiening van het verzoek zijn instemming te hebben gegeven. De aanvraag dient uiterlijk 15 augustus 2024 door de Toetsingscommissie te zijn ontvangen.

De gemeenteraad van de gemeente Opmeer stemt in met de onder 1 afgegeven verklaring door het college van deze gemeente.

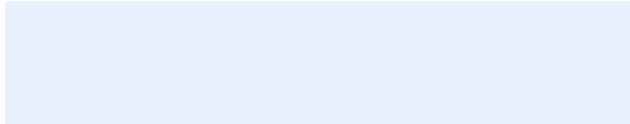
Met de ondertekening gaat de gemeenteraad akkoord met de beschrijving van de wijze waarop hij is geïnformeerd door het college en met de weergave van de samenvatting van de opvattingen van de gemeenteraad.

De voorzitter,

Naam van de ondertekenaar: G.J. van den Hengel

De plaatsvervangend griffier,

Naam van de ondertekenaar: I. van Mulligen

Toelichting op het aanvraagformulier bij het basis verzoek voor de ambtelijke ondersteuning van het college

Voor de juistheid en beoordeling van de aanvraag is het niet toegestaan dat u het format van de pagina's aanpast.

U vindt in deze toelichting

- Hoe verloopt de aanvraagprocedure?
- Waarom zijn er twee versies van dit formulier?
- Hoe is het aanvraagformulier opgebouwd?
- Waarom is er een samenvatting in het aanvraagformulier opgenomen?
- Waarom is er een procesvraag in het aanvraagformulier opgenomen over de wisselwerking tussen het college en de gemeenteraad?
- Hoe uitgebreid moet het aanvraagformulier worden ingevuld en is hier een extern bureau bij nodig?
- Toelichting per vraag

Hoe verloopt de aanvraagprocedure?

Een verzoek om een vangnetuitkering over 2023 dient uiterlijk op 15 augustus 2024 te zijn ontvangen door de Toetsingscommissie vangnet Participatiewet. Omdat sprake is van een fatale termijn worden verzoeken die na 15 augustus 2024 door de Toetsingscommissie vangnet Participatiewet worden ontvangen, niet in behandeling genomen. Het college dient het verzoek digitaal door middel van het webformulier op www.toetsingscommissievp.nl in te dienen. Na de aangegeven datum is dit webformulier niet meer beschikbaar.

U vindt onderaan dit formulier meer achtergrondinformatie over de aanvraagprocedure, de wet- en regelgeving, de relatie met jaarcijfers (SiSa verantwoording) en de ondersteuning vanuit Divosa. Op de website www.toetsingscommissievp.nl kunt u meer informatie vinden over de aanvraagprocedure en de deadline voor het indienen van een complete aanvraag.

Waarom zijn er twee versies van dit formulier?

Van dit formulier bestaan twee versies: 'basisverzoek' en 'uitgebreid verzoek'. De versie die u moet gebruiken is afhankelijk van het volgende:

- indien uw gemeente zowel over 2021 als over 2022 geen vangnetuitkering is verleend, gebruikt u de versie 'basisverzoek'.
- indien uw gemeente over 2021 en/of over 2022 wel een vangnetuitkering is verleend, gebruikt u de versie 'uitgebreid verzoek'.

De verklaring van het college verschilt tussen een 'basisverzoek' en een 'uitgebreid verzoek'.

Hoe is het aanvraagformulier opgebouwd?

De vangnetaanvraag bestaat uit twee gedeelten:

1. De verklaring van het college en de toelichting op de verklaring

2. De instemming van de gemeenteraad

Onderdeel 1 bestaat uit vier onderdelen: A, B, C en D. Het gaat om de verklaring van het college (onderdeel D) en een toelichting van het college op deze verklaring. Deze toelichting gebeurt aan de hand van drie vragen (onderdelen A, B en C). Na iedere vraag kunt u het antwoord invoegen. U kunt eventueel tabellen of grafieken invoegen. U kunt aangeven op welke brondocumenten, die eventueel in de gemeenteraad zijn besproken, de aanvraag is gebaseerd. U kunt geen bijlagen toevoegen aan deze aanvraag. Hieronder wordt per vraag aangegeven wat verwacht wordt van de beantwoording.

Daarna dient in onderdeel 2 de gemeenteraad te tekenen voor zijn instemming met de verklaring van het college. Dit mag niet worden vervangen door het in- of toevoegen van een gemeenteraadbesluit.

Waarom is er een samenvatting in het aanvraagformulier opgenomen?

Uit het onderzoek naar de rol van de gemeenteraad is duidelijk geworden dat raadsleden behoefte hebben aan beknopte informatie op hoofdlijnen, zodat de rol van de gemeenteraad om in te stemmen met de verklaring van het college beter uitvoerbaar wordt.

Waarom is er een procesvraag in het aanvraagformulier opgenomen over de wisselwerking tussen het college en de gemeenteraad?

In het aanvraagformulier is de volgende vraag opgenomen: 'op welke wijze is de gemeenteraad geïnformeerd door het college?' Onder deze vraag is een korte checklist opgenomen met een zestal punten die kunnen worden aangevuld.

Vanaf de invoering van de vangnetuitkering in 2015 heeft de gemeenteraad een inhoudelijk-beoordelende ten aanzien van de vangnetuitkering; deze rol lag voorheen bij de Toetsingscommissie vangnet Participatiewet. Uit een onderzoek door de Toetsingscommissie bleek dat gemeenteraden slechts beperkt de vangnetaanvragen inhoudelijk beoordeelden. De beantwoording van de procesvraag geeft inzicht in de mate waarin de raad is betrokken bij de processtappen van signalering tot reductie van het tekort.

Hoe uitgebreid moet het aanvraagformulier worden ingevuld en is hier een extern bureau bij nodig?

Het uitgangspunt van de aanvraag van de vangnetuitkering is dat elke gemeente – ongeacht het aantal inwoners – zelfstandig de aanvraag moet kunnen voorbereiden en indienen. Dat houdt in dat alleen het opstellen van de aanvraag geen reden is om een extern bureau te betrekken. Daarbij wordt benadrukt dat het aan het lokale bestuur is hoe uitgebreid de vragen in het aanvraagformulier worden beantwoord, mits deze vragen duidelijk worden beantwoord. De beantwoording van de vragen in het aanvraagformulier is verplicht. Dat geldt niet voor de suggesties in de onderstaande toelichting. Op de pagina 'beoordeling en advisering' over de VU 2023 wordt een en ander eveneens toegelicht.

Toelichting per vraag

Het college van de tekortgemeente verklaart dat het maatregelen heeft getroffen om tot tekortreductie te komen en geeft daarop een toelichting door het invullen van de onderdelen A, B en C. Alle vragen moeten worden beantwoord. Hieronder staat een toelichting bij vraag B en C. Hieronder staan suggesties bij vraag A, B en C.

Bij D volgt ondertekening door het college van de gemeente. Alle onderdelen moeten worden ingevuld.

Onderdeel A

In dit onderdeel van de verklaring van het college wordt een analyse van de oorzaken van het tekort beschreven. Onder een analyse van de oorzaken van het tekort wordt verstaan: 'de ontwikkeling van de uitgaven en de oorzaken daarvan.' Deze analyse dient specifiek in te gaan op de situatie in de eigen gemeente of de eigen arbeidsmarktregio. Een algemene analyse, die niet ingaat op de situatie in de eigen gemeente of arbeidsmarktregio, volstaat niet als analyse van de oorzaken van het tekort.

Suggesties bij de beantwoording van A

- Kunt u de omvang van het tekort betrekken bij uw analyse?
- Kunt u aangeven op welke moment het college heeft gesignaleerd dat een tekort zal ontstaan?
- Wilt u in uw analyse van de oorzaken de nadruk leggen op factoren die door het college kunnen worden beïnvloed? De analyse betreft dus vooral de ontwikkelingen in de uitgaven van de gemeente.
- U kunt hierbij ook gebruik maken van de rekentool Participatiewet 2023ⁱ en/of de Benchmark van Divosaⁱⁱ.
- U kunt in de analyse ook beschrijven wat het effect is van getroffen maatregelen in voorgaande jaren.

Onderdeel B

De maatregelen kunnen worden getroffen vanaf het moment dat het tekort bekend is of dat men vanuit een prognose het tekort ziet aankomen, tot uiterlijk de datum van indiening van het verzoek.

Er zijn meerdere factoren die een invloed hebben op de ontwikkeling van het tekort. Om die reden wordt gesproken van een bijdrage aan de reductie van het tekort.

Hieronder staat toegelicht wat wordt bedoeld met 'het treffen van maatregelen'.

- Wat wordt verstaan onder een *maatregel*?
  - Onder een maatregel wordt verstaan: een besluit over hoe iets wordt opgelost of veranderd.
- Wat wordt verstaan onder het treffen van maatregelen.

- Onder het treffen van een maatregel wordt verstaan dat het besluit is genomen door het college en waarvan de uitvoering in gang is gezet voor het tijdstip van indiening van de aanvraag.
- *Moet het steeds een nieuwe (aanvullende) maatregel zijn?*
  - Van het college wordt verwacht om te analyseren wat de oorzaken zijn van het tekort, wat hieraan inmiddels is gedaan en wat hiervan de effecten per jaar zijn. En vervolgens of, in dat licht, al dan niet nodig is om tot extra maatregelen te komen ten einde het tekort verder te reduceren.
Die afweging is aan het lokaal bestuur. Het college dient wel de gemeenteraad inzicht te verschaffen over deze afweging. Deze afweging dient dan ook in dit onderdeel te worden beschreven.

Suggesties bij de beantwoording van B

- Geef waar mogelijk en voor zover relevant de relatie tussen oorzaken en maatregelen.
- U kunt in uw antwoord verwijzen naar eerder genomen maatregelen. Indien mogelijk kunt u de effecten van eerder genomen maatregelen betrekken bij de maatregelen die u nu treft.
- U kunt bij het antwoord aangeven of gebruik gemaakt is van de volgende tool(s):
  - de [rekentool SEO](#)
  - de benchmark Divosa
  - de tool “informatie over eerdere aanvragen”, te vinden via de gelijknamige pagina [“Informatie over eerdere aanvragen”](#). Met deze tool kunnen aan de hand van kenmerken van gemeenten (grootteklasse, omvang tekort en arbeidsmarktregio) vergelijkbare gemeenten worden gevonden, waarbij direct zichtbaar wordt welke maatregelen deze gemeenten hebben getroffen. Dit kan nuttig zijn bij het oriënteren op de externe maatregelen.
- U kunt in uw antwoord bij voorkeur onderscheid maken tussen eerder getroffen maatregelen (voorafgaande jaren) en nieuwe (nog te treffen, lopende het jaar tot indiening).
- U kunt hierbij ook de maatregelen aangeven die in het kader van de aanpak van uw arbeidsmarktregio worden gedaan en waaraan uw gemeente een extra bijdrage levert. In het geval van externe maatregelen dient ook sprake te zijn van externe consultatie.
- U kunt bij het noemen van de maatregelen ook de samenhang met andere maatregelen of effecten in het sociale domein benoemen.

Onderdeel C

De toetsingscommissie geeft geen oordeel over de mate van effectiviteit van de maatregelen.

Bij deze vraag wordt verwacht dat het college inzichtelijk maakt dat het maatregelen treft waarmee het college beoogt/verwacht dat deze bijdragen aan een reductie van het tekort.

Suggesties bij de beantwoording van C

- U kunt een inschatting van het beoogde effect kwantitatief uitdrukken en als dat niet mogelijk is kunt u het beoogde effect kwalitatief uitdrukken. Onder kwantificering wordt verstaan: de beoogde opbrengst in minder uitkeringen respectievelijk in het beoogde besparingsbedrag.
- U kunt de beoogde effecten presenteren per maatregel of als dat niet mogelijk is voor meerdere maatregelen gezamenlijk.
- U kunt aangeven op welke wijze het college de effecten van de maatregelen monitort.

Achtergrondinformatie bij dit formulier

Wet- en regelgeving

In het BPw is geregeld dat het college alleen via een door de minister van SZW beschikbaar gesteld aanvraagformulier een verzoek tot een vangnetuitkering kan indienen, als bedoeld in artikel 74 van de Participatiewet. De verklaring van het college voor een basisverzoek kunt u vinden in het BPw, artikel 10, eerste lid, onder d. De verklaring van het college voor een uitgebreid verzoek kunt u vinden in het BPw artikel 10, eerste lid, onder d, jo. artikel 10, tweede lid. In het BPw staat dat de verklaring van het college een toelichting omvat zoals gevraagd in het modelaanvraagformulier (BPw, artikel 10, onderdeel e).

Aanvraagprocedure

De toekenning van een vangnetuitkering gebeurt uitsluitend op verzoek van het college van burgemeester en wethouders van de tekortgemeente en nadat is vastgesteld dat aan alle geldende eisen wordt voldaan. Blijkens artikel 8c, eerste lid, van de Participatiewet, kan het indienen van een verzoek tot vangnetuitkering niet worden overgedragen aan het bestuur van een openbaar lichaam op grond van de Wet gemeenschappelijke regelingen.

Bij het indienen van een verzoek tot vangnetuitkering moet het college verklaren dat het maatregelen heeft getroffen om tot tekortreductie te komen. Verdere toelichting op de aanvraagprocedure en de vangnetuitkering 2023 kunt u vinden op: www.toetsingscommissievp.nl

Via het aanvraagformulier hoeft het college geen informatie te verstrekken over de jaarcijfers (toegekend budget, de netto uitkeringslasten en de door de accountant gerapporteerde foute of onzekere bestedingen), aangezien het ministerie –mede op basis van de SiSa-verantwoording- al over deze gegevens beschikt en zij de toetsingscommissie daarover zal informeren.

Ondersteuning Divosa

Divosa, de vereniging van leidinggevendenden in het Sociaal Domein, zal periodiek bijeenkomsten organiseren waarbij wordt ingegaan op de vangnetuitkering. Daarnaast wordt de Benchmark door Divosa ondersteund en heeft Divosa een factsheet maatregelen uitgegeven.

Ook heeft Divosa bijgedragen aan het beschikbaar komen van een tool waarin de aanvragen van de afgelopen drie jaar zijn verwerkt. De tool en aanvragen worden per VU-jaar op de website van de Toetsingscommissie gepubliceerd. Zie hiervoor de rubriek: informatie over eerdere aanvragen.

ⁱ <https://atlasresearch.shinyapps.io/rekentool-bijstandsverdeelmodel/>

ⁱⁱ www.divosa.nl/diensten/divosa-benchmark